

«Orduan, bera gure hizkera saboteatzen jarri dut, baina terminologia aldetik baka- rrik, ez dago bihurrikeria sintaktikorik eta».

Metxa boluntario doa espetxeetara, «eta hori alde batetik bera harro sentitzeko moduko gauza da», baina bestalde kezkatu egiten du, gizarte honek horrelakorik ez duela merezi uste baitu, «eta gizarte honen produkturik onenak kartzelan daudela. Berarentzat, askatasuna kartzelan dago».

Espetxean denbora pasa ondoren, giltzapean egoteko adina balorerik ba ote duen galdetzen dio bere buruari Metxak. «Zalantza horretan, berak desio duena kondena bat da, berak esaten duen gudari hori dela benetan frogatzeko».

Giltzapeko idazleak

Espetxea eta literaturaren arteko loturez hitz egiten hasi, eta egile mordoska baten ondoan aipatu zituen Duesokoa eta beste zenbait espetxe Izagirrek: «Aipatu nahi ditut, zenbait gai tabu direla ikustearren, egoera politikoak hartara botatzen dituelako». Luzaz aritu zen atzo pasaitarra gai horri buruz. Estatu Batuetan idatzi den nobela hunkigarri- netako bat, esate baterako, Caryl Chessmanek idatzi zuen bere ustez. «Kriminal exekutatu bat izanak ez dio lagundu literaturan behar lukeen lekua hartzen. Egun Mumia Abu Jamalekin gertatzen den gauza bera gerta- tu zen, are gogorrago, Chess- manekin. Aldarrikatzen ditut haren bi nobelak, kartzelako literaturaz haratagokoak direlako».

Cesar Vallejo (Peru), Jose Revuelta (Mexiko), Janos Ritsos (Grezia), Miguel Hernandez (Espainia), Arthur Koestler (Espainian preso izana hau ere), Alvaro Cunhal (Portugal), Jean Genet (Frantzia), Sadeko Markesa (Frantzia), Indro Montanelli (Italia)... Hamaika izen, hamaika espetxe, idazteko grina bera bazter guztietan, espetxe mitikoren bati lotuak sarritan. Hasi aipatu- tako Duesotik, Frantziako Bastillatik eta Guayanakotik iragan, Italiako Berunetara joan eta Siberian amaitu arte, besteak beste. Batzuek literatura egin zuten espetxe horietan eta beste askotan. Beste batzuek, espetxea lite- ratura gai bilakatu zuten. GRAPOko kideek eta ETAko kideek azken urteetan libu- ruak idatzi dituztela ere gogoratu zuen: «Irregularrak, baina denetik dago. Interes- garriak betiere».

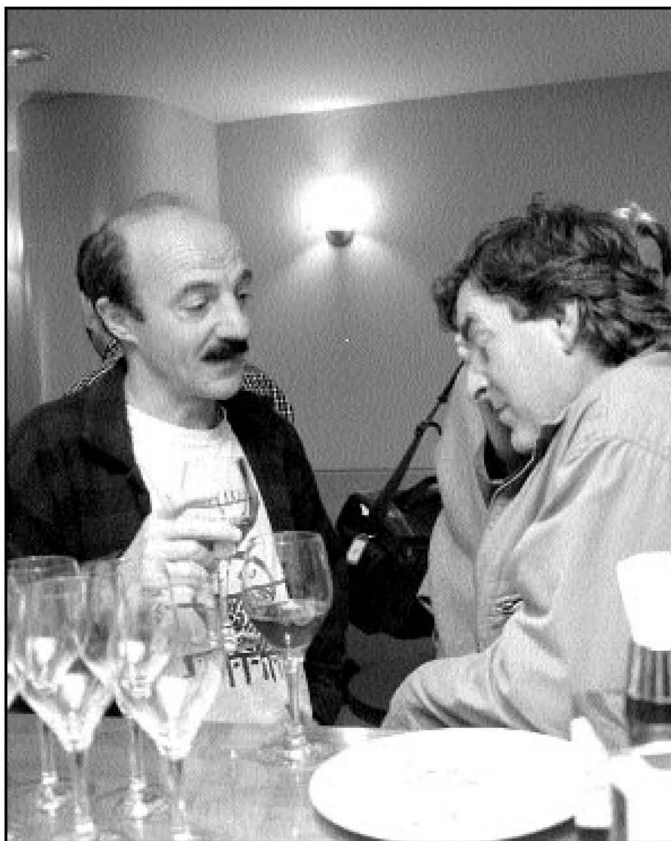
Iñaki Uri (bizkarka), Txillardegi eta Joan Mari Irigoien, atzo, Miramongo prentsaurrekoaren ostean.

Literaturak Miramongo parke teknologikoa hartu zuenekoa

ELKARLANEAN argitaletxe- ak aurkezpen berezia egin nahi izan zion atzo Koldo Izagirreraren azken eleberri- ri, eta ez bakarrik Joseba Jaka I. Literatur Beken azken emaitza delako, Xabier Mendiguren Elizegik prentsaurrekoan esandako- ek argi asko uzten duten bezala: «Niretzat ohore, atse- gin eta samin bat da liburu hau aurkeztea. Ohore, edi- tore naizen aldetik; atsegin, irakurle naizen aldetik; eta samin, edo inbidia, idazle naizen aldetik, lan borobila baita benetan Koldo Izagi- rrek eman diguna».

Kritikak bi alde kontrajarri dituela gaineratu zuen Men- digurenek: garai bateko idaz- leak maila berean jartzen di- tuena dago batetik; bakan batzuk besteen aldean gora- tzen dituen bestetik. Alde bi horien artean, azkenak zen- bait arazo planteatzen ditue- la gaineratu zuen: «Mozartik ez legoke bere garaiko musi- kari guztiak gabe. Lizardirik ez legoke bere garaiko Jau- tarkol eta beste egon gabe. Hala ere, badira egile batzuk nabarmentzen direnak. Hori ere argi da».

Koldo Izagirreraren azken lan «borobila» erditzeko izan den atzerapenari buruz, iaz egindako lanen zerrenda ale- tu zuen argitaldaria: *Apoa- ren edertasuna* diskoa Jose- ba Tapiarekin, *Gure Himala- ya* Inurrategi anaiekin, *Nik ere Germinal! egin gura nuen aldarri* eleberria, *Euskara- ren historia txikia* Donostian 1800-1998 saiakera, telebis-

Ramon Agirre ere atzoko prentsaurrekoan izan zen.

tarako gidoigintzan eginda- koak... Lan asko, behar be- zala betetzeko bere denbora behar dutenak. Baita Agirre zaharraren kartzelaldi be- rriak eleberriak ere.

Kultur giroa nagusi

Denborak denbora, itxaro- naldiak jakinmina eta kul- tur munduko pertsonaia ugariren gerturatzea eragin zuen atzo Izagirreraren libu- ruaren aurkezpenak. Alber- daniako Inaxio Mujika Irao- la, Susako Gorka Arrese eta Txalapartako Gari Berasalu- ze eta Joxe Mari Esparzaren

alboan, Joan Mari Irigoien, Anjel Lertxundi, Antton Ola- riaga, Andoni Tolosa, Xabier Zaldúa, Mertxe Ezeiza, Jose Luis Alvarez Enparantza Tx- illardegi, Mikel Elorza, Jak- oba Errekondo, Joan Mari Torrealda, Luis Fernandez, Patxi Larrión, Joxe Antonio Arbelaitz, Ramon Agirre eta beste hainbat ikus zitezkeen prentsaurreko ostean. Baita EGUNKARIAko kontseilari ordezkari Iñaki Uri ere.

Zalantzarik gabe, Mira- mongo parke teknologikoak ez zuen atzo arte hartu eus- kal kultur munduko horre- lako ordezkariarik.

Generalitat-ek eta editoreek
‘Liburuaren Eguna’ fundazioa osatu dute

■ *Katalunia ezagutzera emateko*
«nortasunak» duen garrantzia azpimarratu dute

Europa Press / Bartzelona

KATALUNIAKO Liburu-aren Mundu Mailako Egu- na izeneko fundazioa osa- tu dute Kataluniako Gobernuak eta editoreen bi elkartek. Aurkezpena atzo eguerdian egin zuten Bartzelonan eta bertan bildu ziren Jordi Pujol pre- sidentea, Joan Maria Pujals Kultura kontseila- ria, Josep Maria Boixareu editorea eta Pere Gimfe- rrer idazlea.

Fundazioaren sorrera hiru erakundeek sinaturi- ko akordio batean oinarrit- zen da. Esan bezala, Generalitat-a eta, horrez gainera, editoreen bi elkarte, katalanez argita- ratzen dutenena eta espai- narrez lan egiten dutene- na.

Pujol «Kataluniak eza- gutzera amateko duen beharraz» mintzatu zen atzo eta baita horretarako «nortasuna mantentzeak eta zabaltzeak» duen garrantziaz. Fundazio honen helburuak «liburu- a zabaltzea eta irakurzalet- sunari bultzada bat» ema- tea dira atzo Pujalsek adierazi zuenek. Josep Maria Boixareuren iritziz, Liburuaren Eguna gero eta herrialde gehiagok ospatzen dute, bereziki orain lau urte UNESCO erakundeak mundu mai- lako eguntzat onartu eta gero. Gaur egun hogeita- mar bat herrialdek ospa- tzen du egun hori.

Katalunia da egun sei- nalatu honen sortzailea eta lan handia egin du mundu mailara zabaltzea izan dadin eta horregatik aparteko garrantzia du bertan. Izan ere, egun berean Saint Jordi ospa- tzen baita, Kataluniako patroia. Horregatik izan ohi da berezia egun hori Katalunian. Aurtengo egi- taraua zabala eta oparoa da. Liburu azokak non- nahi izango dira eta horiek mogituko duten dirutza ez da makala izango, Liburu Saltzaileen Gremioak hiru mila milioi pezetako sal- menta egitea espero baitu (120 milioi libera hor non- bait).